

Aktualności Rewitalizacja

Zapraszamy do przejrzania newsletteru o rewitalizacji. Powstał on w celu bieżącego przekazywania najważniejszych informacji o rewitalizacji i powiązanych z nią kwestiach z obszaru polityki miejskiej czy dziedzictwa kulturowego, a także dobrych praktykach, ciekawostkach i inspiracjach.

Życzymy miłej lektury!

- **GUS - dane z zakresu rewitalizacji na poziomie gmin**

Dostępny jest raport końcowy pt. ["Pozyskanie danych z zakresu rewitalizacji na poziomie gmin za lata 2018-2019"](#). Badaniem objęte zostały wszystkie gminy w Polsce, tj. 2477 jednostek.

W 2020 roku GUS rozpoczął kolejną, czwartą edycję badania na formularzu *REW Rewitalizacja w gminie*. Badanie dotyczące rewitalizacji zostało uwzględnione w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej 2020 jako cykliczne badanie roczne, obowiązkowe dla wszystkich gmin.

- **Urbcast - podcast o miastach**

Urbcast to dwujęzyczny podcast Marcina Żebrowskiego (urban designera, urbanisty i miłośnika miast) o miastach, urbanistyce i nie tylko. To ciekawe rozmowy z różnymi gośćmi - dotychczasowymi byli m.in. Mustafa Sherif - prowadzący znany międzynarodowy podcast Urbanistica Podcast, Olga Gitkiewicz - autorka m.in. reportażu "Nie zdążę" o wykluczeniu transportowym w Polsce, Paweł Jaworski promotor "żywej ulicy - Livable Streets". Jeden z najnowszych odcinków poświęcony jest powstaniu Krajowej Polityki Miejskiej i systemu rewitalizacji w Polsce, o czym opowiada znany nam Andrzej Brzozowy z firmy Projekty Miejskie.

Podcast dostępny jest w różnych serwisach podcastowych, w tym m.in. [tutaj](#)

- **Partnerska Inicjatywa Miast - wyniki konkursu dotacji na realizację Miejskich Inicjatyw Działań**

Partnerska Inicjatywa Miast (PIM) to ministerialny program wymiany i promocji wiedzy pomiędzy miastami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację polityki miejskiej w polskich miastach. PIM jest odpowiedzią na zgłaszaną przez miasta potrzebę wzmocnienia ich potencjału rozwojowego.

Podstawowy mechanizm wdrożeniowy to sieci tematyczne zrzeszające grupę miast (jako podstawowych uczestników) i pozostałych interesariuszy działań miejskich w celu rozpoznania i przeanalizowania dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań wokół zidentyfikowanych bloków tematycznych. Jedną z pilotażowych sieci tematycznej była sieć Rewitalizacja. Uczestnikami sieci są: Katowice (Lider), Gdynia, Stalowa Wola, Hrubieszów, Łosice, Ostróda, Pabianice, Przemyśl,

Tomaszów Lubelski, Gryfino, Świebodzice, Malbork. Jednym z głównych produktów w ramach każdej sieci PIM było partycypacyjnie wypracowanie Miejskiej Inicjatywy Działania czyli dokumentu zawierającego konkretne rozwiązania dla zidentyfikowanych wcześniej wyzwań i/lub problemów lokalnych. Na jesień 2020 r. ogłoszono konkurs dotacji w ramach Partnerskiej Inicjatywy Miast dla sieci pilotażowych na sfinansowanie przedsięwzięć i projektów zawartych w przygotowanych wcześniej Miejskich Inicjatywach Działań. Dofinansowanie otrzymało 11 projektów, z czego 6 to projekty złożone przez miasta z sieci Rewitalizacja (Malbork, Gdynia, Katowice, Gryfino, Ostróda, Tomaszów Lubelski). Więcej informacji o PIM i konkursie dotacji dostępnych jest na stronach MFiPR:

- sieć Rewitalizacja [kliknij](#)
- konkurs dotacji dla PIM [kliknij](#)

- **Projekt Pleszewa najlepszym projektem rewitalizacyjnym w konkursie TUP**

Od 2007 r. Towarzystwo Urbanistów Polskich (TUP) organizuje konkurs na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w Polsce. Celem konkursu jest promocja rozwiązań tworzących nową jakość polskiej przestrzeni publicznej.

W edycji konkursu za rok 2020 tytuł najlepiej zagospodarowanej przestrzeni publicznej w kraju w kategorii zrewitalizowana miejska przestrzeń publiczna zdobył wielkopolski Pleszew za projekt rewitalizacyjny "Pociąg do kultury – zagospodarowanie byłych terenów kolejowych w Pleszewie" (projekt wynikał z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Pleszew na lata 2017-2023, a jego realizacja została wsparta środkami unijnymi z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020).

Nagrodę przyznano za przekształcenie byłych obszarów i obiektów kolejowych w centrum życia społecznego. Na terenie dawnej stacji PKP utworzono Bibliotekę Publiczną i nową siedzibę Miejskiego Domu Kultury, przebudowano otaczającą przestrzeń na terenie dawnego dworca kolejowego i wyeksponowano cenne elementy infrastruktury szynowej. Miejsce stało się pomnikiem historii regionu i magnesem dla miłośników kolei wąskotorowej z całego kraju i Europy.

Więcej informacji i film o projekcie można znaleźć na stronie - [kliknij](#)

Wyróżnienia otrzymali:

- Miasto Ruda Śląska za Rynek w Rudzie Śląskiej – Orzegowie
- Miasto Gdynia za Woonerf na ulicy Abrahama w Gdyni

Więcej informacji o konkursie dostępnych jest na stronie TUP - [kliknij](#)

- **Wrocławska „Rewitalizacja Przedmieścia Oławskiego” nominowana do nagrody**

Wrocławska „Rewitalizacja Przedmieścia Oławskiego” została nominowana do międzynarodowej

nagrody: Mies van der Rohe Award

Celem Nagrody jest promocja i zrozumienie znaczenia jakości architektury oraz odzwierciedlenie złożoności architektury w kontekście osiągnięć technologicznych, konstrukcyjnych, czy wyzwań ekonomicznych i estetycznych. Architektura - w powiązaniu z rynkiem budowlanym - ma oddziaływanie społeczne i przekaz kulturowy.

Więcej o nagrodzie i nominacji można dowiedzieć się pod adresem - [kliknij](#)

Więcej o wrocławskiej rewitalizacji i projekcie modelowym „4 kąty na trójkącie” można dowiedzieć się z Krajowego Centrum Wiedzy o Rewitalizacji ([kliknij](#)) oraz z nowej strony miasta poświęconej rewitalizacji - [kliknij](#)

Wrocław był także partnerem MFIPR w międzynarodowej inicjatywie poświęconej tematyce miejskiej pn. DiverCITY. Jej głównym celem jest budowanie platformy wymiany doświadczeń samorządów lokalnych tworzących na co dzień politykę przestrzenną i społeczną swoich miast w Polsce, Norwegii i Islandii. W ramach różnorodnych wydarzeń – konferencji, warsztatów, wystaw, spotkań – uczestnicy mają okazję do dzielenia się wiedzą, do wymiany dobrych praktyk oraz zapoznania się z globalnymi trendami w zakresie zmian w przestrzeni miejskiej. Materiały wypracowane w ramach ostatniej, 4 edycji DiverCity (publikacje, nagrania, wyniki badań) dostępne są na stronie - [kliknij](#)

- **Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny**

Nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – ustawa o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, który wszedł w życie 13 listopada 2020 r.

- wprowadza dla jednostek samorządu terytorialnego wiele zmian w obszarze planowania strategicznego. Jest to pierwszy etap reformy, której celem jest integracja wymiaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego w dokumentach strategicznych przygotowywanych na różnych poziomach administracji, w tym samorządowej.

Na poziomie lokalnym zmiany dotyczą w szczególności strategii rozwoju gminy, która po raz pierwszy w polskim ustawodawstwie zyskała podstawę prawną w ustawie o samorządzie gminnym. Ustawa ta określa także zakres i procedurę sporządzania strategii.

Strategia rozwoju gminy – mimo że nie jest obowiązkowa – traktowana jest jako podstawowy i najważniejszy dokument samorządu lokalnego, kierujący wytyczne dla dokumentów wdrożeniowych i planowania przestrzennego. Podręcznik wskazuje krok po kroku jak przygotować dobrą strategię.

Jak w strategii rozwoju gminy odnieść się do kwestii rewitalizacji czy dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków - tego m.in. innymi można dowiedzieć się z podręcznika. Co ważne autorzy podręcznika wskazują, że w pracach nad przygotowaniem strategii rozwoju gminy i w jej wdrażaniu

warto wykorzystać doświadczenia zebrane w ramach prac nad programem rewitalizacji i płynące z realizowanych przez gminy procesów rewitalizacji.

Podręcznik dostępny jest na stronie MFiPR - [kliknij](#)

- **Raport o stanie gminy**

W nawiązaniu do wprowadzenia przepisów dotyczących przygotowania strategii rozwoju gminy warto przypomnieć, że obecnie gminy mają obowiązek przygotowywać corocznie raport o stanie gminy. Obowiązek ten został wprowadzony ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

Zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym raport o stanie gminy przygotować do 31 maja.

Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta/burmistrza/prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów (w tym programu rewitalizacji i programu opieki nad zabytkami) i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Ustawa nie wprowadza szczegółowego zakresu raportu, daje natomiast możliwość radzie gminy określenia w drodze uchwały szczegółowych wymogów dotyczących raportu. Raport jest prezentowany na sesji absolutoryjnej rady gminy, ale ma charakter publiczny, bo w debacie mają prawo brać udział również mieszkańcy, dlatego powinien być przejrzysty i maksymalnie czytelny.

Związek Miast Polskich przygotował propozycję zakresu raportu o stanie gminy – [kliknij](#)

- **Monitoring rewitalizacji i polityki rozwoju gminy**

Problem braku monitorowania rozwoju jest jednym z podstawowych deficytów procesów decyzyjnych w Polsce. Niemożliwość uchwycenia tendencji rozwojowych może negatywnie odbić się na rozwoju gminy. Dlatego ważna jest budowa narzędzi umożliwiających gminom dokonywanie rzetelnych diagnoz, na bazie których opracowywane są strategie rozwoju oraz systemu weryfikacji postępów ich realizacji. Zarówno do monitorowania rewitalizacji jak i całokształtu polityki rozwoju zachęcamy do skorzystania z wypracowanych narzędzi i podręczników:

- Monitora Rozwoju Lokalnego to narzędzie pozwalające na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju. Nie jest to zatem ocena w kategoriach bezwzględnych – a zawsze w porównaniu z tym co dzieje się w jednostkach samorządu terytorialnego, stanowiących grupę porównawczą. Tym samym to jest wsparcie władz i mieszkańców w przygotowaniu decyzji, przede wszystkim o charakterze strategicznym. Narzędzie dostępne jest na stronie - [kliknij](#)

- Podręcznik poświęcony monitorowaniu procesów rozwoju na poziomie wewnętrzmiejskim podpowiada natomiast jak monitorować program rewitalizacji. Załącznikami do podręcznika są listy wskaźników (głównych i pomocniczych) oraz szczegółowe metryczki wskaźników głównych. Metryczki zawierają konkretne informacje dotyczące cech wskaźników głównych (m.in. definicję, sposób wyliczenia, źródło danych, częstotliwość pomiaru, interpretację). Podręcznik dostępny jest na stronie Krajowego Centrum wiedzy o Rewitalizacji - [kliknij](#)

Narzędzia zostały przygotowane w ramach projektu „Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnątrz-miejskim” finansowanego przez ówczesne Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (obecnie MFiPR) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

- **Prace nad reformą systemu planowania przestrzennego**

Ministerstwo Rozwoju Pracy i Technologii prowadzi prace nad reformą systemu planowania przestrzennego. Reforma została wpisana do projektu Krajowego Planu Odbudowy i zarezerwowano na nią bezzwrotne środki w wysokości 900 mln zł w komponencie „Odporność i konkurencyjność gospodarki”.

Z postępem prac, podsumowaniem dotychczasowych spotkań oraz składem zespołu roboczego ds. reformy można zapoznać się na stronach MRPiT - [kliknij](#)

- **Rozstrzygnięcie naboru „Wzorcowa Rewitalizacja”**

Narodowy Instytut Dziedzictwa zakończył proces wyboru gmin, z którymi podejmie współpracę w ramach pilotażowego Programu wsparcia pn. „Wzorcowa rewitalizacja”. W ramach naboru wpłynęło 96 formularzy zgłoszeniowych, finalnie do udziału w Programie wybrane zostały 24 gminy.

Dzięki udziałowi w Programie wybrane gminy otrzymają indywidualne wsparcie ekspertów NID, którzy w sposób stały i ciągły będą uczestniczyli w rozwiązywaniu wskazanych przez gminy problemów z zakresu dziedzictwa kulturowego pojawiających się podczas planowania i realizacji procesu rewitalizacji. Efektem współpracy będzie wypracowanie modelowych rozwiązań, narzędzi i procesów, które następnie zostaną opisane i opracowane przez NID jako standard działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego w ramach rewitalizacji.

Lista gmin i informacje o wsparciu dostępne są na stronie NID - [kliknij](#)

- **Działania edukacyjne NID**

Narodowy Instytut Dziedzictwa uruchomił platformę e-szkoleniową dla wszystkich zainteresowanych tematem zarządzania dziedzictwem i wykorzystania w pełni jego potencjału. Na platformie dostępnych jest już 7 e-szkoleń, w tym e-szkolenie pn. Dziedzictwo w rewitalizacji, obejmujące takie zagadnienia jak narzędzia rewitalizacji, etapy planowania i wdrażania, przygotowanie dobrego

programu rewitalizacji i odpowiednie ujmowanie w nim dziedzictwa. Więcej informacji o platformie dostępnych jest na stronie NID - [kliknij](#)

Dostęp do szkoleń i wszystkich materiałów dostępny jest bezpłatnie dla zarejestrowanych użytkowników pod adresem - [kliknij](#)

Ponadto w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków, NID organizuje webinarium pt. „Architektura drewniana od deski do deski. Teoria i praktyka”. Webinarium odbędzie się 21 kwietnia w godz. 10.00-16.00. Program wydarzenia oraz rejestracja dostępne jest [tutaj](#)

- **Projekt EDINA: Energooszczędny rozwój w Specjalnych Strefach Rewitalizacji i na obszarach miejskich**

Instytut Rozwoju Miast i Regionów wraz z partnerami Fundacją Poszanowania Energii oraz Housing Initiative for Eastern Europe realizuje projekt pn. „Energooszczędny rozwój w Specjalnych Strefach Rewitalizacji i na obszarach miejskich (EDINA)”. Projekt ten jest częścią Europejskiej Inicjatywy Klimatycznej, której nadrzędnym celem jest wspieranie współpracy klimatycznej w Unii Europejskiej w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Głównym celem projektu jest opracowywanie norm/standardów efektywności energetycznej dla remontowanych, prywatnych budynków oraz opracowanie narzędziownika (toolkit) dla miast, które będą dążyć do poprawy efektywności energetycznej budynków na obszarach rewitalizacji objętych Specjalną Strefą Rewitalizacji. W projekcie zostanie także rozbudowany kalkulator efektywności energetycznej, na bazie [kalkulatora efektywności finansowej](#), który jest produktem projektu pilotażowego w zakresie rewitalizacji w Wałbrzychu. W projekt zaangażowane są wszystkie miasta w Polsce, w których funkcjonuje Specjalna Strefa Rewitalizacji. Więcej informacji o projekcie dostępnych jest na stronach IRMiR - [kliknij](#)

Ostatnio zamieszczone zostały podcasty dotyczące wsparcia prywatnych remontów w Specjalnych Stref Rewitalizacji w Polsce - [kliknij](#)

Natomiast więcej informacji o Wałbrzyskim pilotażu rewitalizacji, w tym koncepcja kalkulatora efektywności finansowej dostępne są na stronie Krajowego Centrum Wiedzy o Rewitalizacji - [kliknij](#)

Polecamy strony:

rewitalizacja.gov.pl

Newsletter o rewitalizacji prowadzony jest przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w celu wsparcia projektu pn. "Regiony Rewitalizacji". Więcej o działaniach Ministerstwa w zakresie rewitalizacji i o rewitalizacji dostępnych jest na stronie Krajowego Centrum Wiedzy o Rewitalizacji: www.rewitalizacja.gov.pl

Projekt pn. "Regiony Rewitalizacji – wzmacnianie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych" finansowany jest ze środków Unii Europejskiej i Budżetu Państwa w ramach Programu Pomoc Techniczna 2014-2020.